

Brussel, 21 oktober 2008

**CONTROLEDIENST VOOR
DE ZIEKENFONDSEN**

Omzendbrief: 08/10/D1

Rubriek: 111 - 231

Uw contactpersoon: Robert VERSCHOREN, Financieel inspecteur-directeur
Tel.: 02/209.19.27

**Bewaringstermijnen voor de verantwoordingsstukken en de
boekhouding van de verplichte verzekering en de vrije en aanvullende
verzekering**

1. Wettelijke en reglementaire bepalingen (algemene regel)

1.1. Bewaringstermijnen voor de verantwoordingsstukken

Artikel 8 van het *koninklijk besluit van 21 oktober 2002 tot uitvoering van artikel 29, §§ 1 en 5, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen* stelt het volgende:

"Artikel 6, vierde lid, van de voornoemde wet van 17 juli 1975 [op de boekhouding van de ondernemingen] wordt als volgt gelezen:

*De verantwoordingsstukken worden methodisch opgeborgen en **tien jaar** bewaard, in origineel of in afschrift. Stukken die niet strekken tot bewijs jegens derden, worden **drie jaar** bewaard.*

De bepalingen van het voorgaande lid zijn van toepassing op de mutualistische instellingen, voor zover door de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, of door de uitvoeringsbesluiten van laatstgenoemde wet, geen nadere regels of specifieke bewaringstermijnen worden vastgesteld. De Controledienst kan bewaringstermijnen inzake de verantwoordingsstukken van de vrije en aanvullende verzekering bepalen."

In zijn zitting van 13 oktober 2008 heeft de Raad, na advies van het Technisch comité, evenwel beslist om voor te stellen dat voornoemde termijn van tien jaar wordt teruggebracht tot zeven jaar. In afwachting van de aanpassing van voormeld koninklijk besluit in deze zin mogen de mutualistische entiteiten deze nieuwe bewaringstermijn reeds toepassen.

1.2. Bewaringstermijn voor de boeken

In voornoemde wet van 17 juli 1975 wordt verder in artikel 8, § 2, dat ingevolge artikel 2 van voornoemd koninklijk besluit van 21 oktober 2002 van toepassing is op de mutualistische entiteiten⁽¹⁾, bepaald dat ook de "boeken" **zeven jaar** dienen bewaard, te rekenen van de eerste januari van het jaar dat op de afsluiting volgt.

x x x

Onderhavige omzendbrief heeft tot doel enerzijds duidelijkheid te verstrekken op het vlak van de na te leven bewaringstermijnen en anderzijds, in toepassing van de laatste zin van het artikel 8 van voormeld koninklijk besluit van 21 oktober 2002, de bewaringstermijnen vast te leggen voor de verantwoordingsstukken van de vrije en aanvullende verzekering.

2. Interpretatie van de wettelijke en reglementaire bepalingen (algemene regel)

2.1. Bewaringstermijn

De term "bewaringstermijn" dient te worden geïnterpreteerd als een termijn die begint te lopen vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op de afsluiting⁽²⁾. Het spreekt voor zich dat de in het punt 1 supra aangehaalde wettelijke en reglementaire bewaringstermijnen slechts een minimale verplichting betreffen. Het komt iedere mutualistische entiteit immers toe te beslissen of de desbetreffende verantwoordingsstukken en boeken ook na afloop van de wettelijke en reglementaire bewaringstermijnen zullen bewaard blijven, gelet op het wezenlijk belang ervan bij rechtsgeschillen of in andere procedures.

2.2. Boeken

In het artikel 8, § 2, van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen wordt met de term "boeken" de boekhouding in haar geheel bedoeld, zijnde het rekeningenstelsel en de bijwerkingen ervan, het grootboek, de proef- en saldibalansen, de dagboeken, het factuurboek "derdebetalersregeling", de jaarrekening, alsook de jaarlijkse inventarislijsten. Deze inventarissen omvatten benevens het detail van de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen, ook alle documenten gebruikt voor de waardebepaling van de activa- en passivabestanddelen (vb. rechtvaardigingsstukken voor de ingeboekte afschrijvingen en waardeverminderingen, berekeningen van de voorzieningen voor bruggpensioen, vakantiegeld en I.B.N.R.,...).

2.3. Stukken die niet strekken tot bewijs tegen derden

Wat de stukken betreft die niet strekken tot bewijs jegens derden en dus maar drie jaar dienen bewaard, gaat de Commissie voor boekhoudkundige normen ervan uit dat hiermee de stukken worden bedoeld die geen rechtstreekse betrekkingen met derden weergeven. Het betreft m.a.w. interne verantwoordingsstukken die door de mutualistische entiteit zelf worden gecreëerd of voortvloeien uit de bestaande administratieve organisatie, met uitzondering van deze opgenomen in punt 2.2 supra, en derhalve niet kunnen worden gebruikt voor het aantonen van bestaande rechten, verplichtingen, schulden of verbintenissen t.a.v. derden. Volgende stukken worden bijvoorbeeld beschouwd als interne verantwoordingsstukken die slechts drie jaar dienen bewaard:

⁽¹⁾ In artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 oktober 2002 is artikel 8, § 2, van de wet van 17 juli 1975 immers niet opgenomen in de lijst van artikelen uit deze wet die niet van toepassing zijn op de mutualistische sector.

⁽²⁾ Voorbeeld: indien de boekhouding van het jaar X wordt afgesloten op 30 april X+1, loopt de verjaringstermijn vanaf 1 januari X+2.

- de documenten en stukken ter staving van de toerekening van de administratiekosten aan de verplichte verzekering en de diensten en groepen van diensten van de vrije en aanvullende verzekering (toepassing van de artikels 75 en 77 van voornoemd koninklijk besluit van 21 oktober 2002);
- de documenten en stukken ter staving van de verdeling van de financiële opbrengsten en kosten over de diensten en groepen van diensten van de vrije en aanvullende verzekering (toepassing van artikel 78 van voornoemd koninklijk besluit van 21 oktober 2002).

Ter verduidelijking wordt opgemerkt dat alle bewijsstukken die betrekking hebben op de inboeken van de vorderingen op en schulden tegenover mutualistische entiteiten (rekeningen van de groepen 19, 29 en 47 van het minimaal rekeningenstelsel), met inbegrip van de onderlinge lopende rekening "verplichte verzekering / vrije en aanvullende verzekering" dienen beschouwd als bewijsstukken die strekken tot bewijs jegens derden en derhalve zeven jaar dienen bewaard.

3. Bewaringstermijnen voor de verantwoordingsstukken van de verplichte verzekering⁽¹⁾

De afwijkende bewaringstermijnen voor de verantwoordingsstukken van de verplichte verzekering worden in toepassing van het artikel 318, 4°, van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, bij omzendbrief vastgelegd door de Dienst voor administratieve controle van het RIZIV. Momenteel heeft deze dienst een kortere bewaringstermijn, nl. minimum drie jaar vanaf de inboeking van de prestatie in het overeenkomstig uitgavenbescheid, opgelegd voor de getuigschriften en facturen "derdebetalersregeling" m.b.t. de prestaties geneeskundige verzorging, alsook voor de kwitanties tot staving van de betalingen van de prestaties geneeskundige verzorging en uitkeringen.

Ten slotte voorziet de omzendbrief van de Dienst voor administratieve controle van het RIZIV aan de verzekeringsinstellingen nr. 83/216 - 510/17 d.d. 3 juni 1983 dat, in afwijking van de algemene regel inzake afschriften van verantwoordingsstukken, enkel de originele kwijting - en dus geen dubbel - kan worden aanvaard als uitgavenbewijsstuk.

4. Bewaringstermijnen voor de verantwoordingsstukken van de vrije en aanvullende verzekering

In eerste instantie geldt voor de verantwoordingsstukken in de vrije en aanvullende verzekering de **algemene bewaringstermijn van zeven jaar of drie jaar**, naargelang de stukken al dan niet strekken tot bewijs tegen derden. Deze bewaringstermijn begint te lopen vanaf 1 januari van het jaar dat op de afsluiting volgt.

In afwijking op de algemene regel, en naar analogie van de verplichte verzekering, wordt voor de getuigschriften en bewijsstukken tot staving van rechtstreeks aan de leden of via een "derdebetalersregeling" ten laste van een dienst van de vrije en aanvullende verzekering terugbetaalde kosten inzake prestaties, alsook voor de kwitanties met betrekking tot de contante terugbetalingen van deze kosten, de minimale bewaringstermijn ingekort tot **drie jaar** vanaf de inboeking van de prestaties onder de kosten. Het spreekt voor zich dat alle stukken die nodig zijn om voorgaande verantwoordingsstukken op te zoeken eveneens drie jaar dienen bewaard te worden.

⁽¹⁾ De specifieke termijnen voor de bewaring van de bescheiden N, C, PI, IV, T en "artikel 336" worden hier buiten beschouwing gelaten, vermits dit geen verantwoordingsstukken zijn zoals bedoeld door artikel 8 van het koninklijk besluit van 21 oktober 2002.

Een tweede afwijking op de algemene regel betreft de verplichting om de originele bescheiden langer dan de hiervoor gestelde termijnen te bewaren:

- bij uitdrukkelijk verzoek door de Controledienst. In dit geval bepaalt de Controledienst de te respecteren bewaringstermijn;
- voor de gevallen waarvoor er enigerlei geschil bij een rechtscollege aanhangig is. De verantwoordingsstukken dienen dan minstens bewaard tot het einde van het kalenderjaar volgend op het jaar waarin het rechtsgeschil definitief administratief, financieel en boekhoudkundig is afgehandeld.

Van de verantwoordingsstukken die betrekking hebben op de vrije en aanvullende verzekering wordt uitsluitend het origineel exemplaar aanvaard als uitgavenbewijsstuk. Een afschrift kan enkel worden aanvaard indien de gegevens ervan authentiek en onaantastbaar zijn.

De Voorzitter van de Raad,

N. JEURISSEN

Deze omzendbrief heft de omzendbrief 05/05/D1 van 8 maart 2005 op.